

Климовський Семен

Життя та творчість

Козак Харківського полку, філософ, поет, автор пісні "Їхав козак за Дунай".

Народився на рубежі XVII та XVIII століть.

Помер у селі Припутні Херсонської губернії. Єлисаветградського повіту (неподалік сучасного селища Нова Прага, що в Олександрійському районі на Кіровоградщині) на рубежі XVIII та XIX століття.

Точні дата народження та смерті невідома.

Автор знаменитої пісні "Їхав козак за Дунай", харківський козак Семен Климовський довгий час вважався легендарною постаттю. Авторство його пісні "Їхав козак за Дунай" першим підтвердив російський історик М.Карамзін. Він був також ознайомлений з іншими творами С.Климовського "Про правду і великодушність благодійників" та "Про правосуддя начальників".

Карамзін писав про нього: "В императорской библиотеке хранится его рукописное сочинение "О великодушии и правде", в котором много хороших чувств и даже хороших стихов... Сказывают, что Климовский не менее семи греческих мудрецов был славен и почтен между его собратьями казаками; что он, как вдохновенная пифия, говаривал в беседах высокопарными стихами, давал приятелям благоразумные советы, твердил часто пословицу: "Нам добро и никому зло, то законное житье"; и любопытные приходили издалека слушать его".

Популярність поета зросла після того, як він став героєм опери-водевіля російського письменника О.О.Шаховського "Козак-стихотворец" (1812), що користувалась шумним успіхом у глядачів.

Проте тільки в 1905 році історику Всеволоду Срезневському пощастило відшукати в особистій бібліотеці Петра I та опублікувати два рукописні твори, які підписав "негоднейший раб харьковский козак Семен Климов", зробивши їх надбанням усіх цікавих. А вже в наш час дослідник літературної давнини Валерій Шевчук переклав писання поета XVIII ст. сучасною українською мовою і помістив в одному з томів "Антології української поезії".

Життя С.Климовського, як правило, пов'язують з Києво-Могилянською академією, в якій він начебто навчався (хоча в енциклопедії "Києво-Могилянська академія в іменах" згадок про Климовського немає). М.Карамзін вважав його самородком, "учнем природи", якого, на жаль, "не довчило мистецтво". Навряд чи такий погляд має підстави, оскільки твори поета, які дійшли до нас, свідчать про добре знання ним мов, літератури й філософії. Серед тих, хто був Климовському духовно найближчим, першим слід назвати Горація.

Загадкою залишається питання про те, в яких роках жив поет. Ясно тільки, що життя його було дуже довгим, може навіть понадстолітнім. У 1724 р. він, судячи з усього, був зовсім молодою людиною. Закінчував своє життя Климовський наприкінці

XVIII ст. у степах колишнього Дикого Поля, де він разом із приятелем заснував хутір Припутні. Саме тут старого поета застав якийсь Микола Левицький, який у 1818 р. надрукував на сторінках харківського журналу "Украинский вестник" свій нарис-спогад "Деревня Припутни (Херсонской губ., Елисаветгр. уезда)". Нарис цей віднайшов Григорій Нудьга і вмістив його в своїй книжці "Козак. Філософ. Поет". Однак, його знахідки були б неповними, якби не Федір Плотнір, який знайшов в архівах місце зниклого нині хутора Припутні — поруч з Новою Прагою (Олександрійський район Кіровоградської області). На свято Покрови 14 жовтня 2003 року на місці хутора Припутні встановлено пам'ятний знак.

Села давно немає: останні мешканці вибралися звідси під час голодомору 1932-1933 рр. Якщо їхати з обласного центру в напрямку Олександрії, то повернути слід біля села Васине, потім кілька кілометрів степової дороги — і ось вона глибока балка, де колись уперше з'явився зі своїм приятелем Семен Климовський. На дні балки блищить великий став, навпроти якого, на пагорбі біля Хомчиного гаю, в оточенні високих тополь стояв будиночок Климовського, в якому й гостював Микола Левицький. Старого козака він застав з Горацієм і Вергілієм у руках. Селяни в солом'яних брилях якраз поверталися з поля. Заходило сонце. Господар повів гостя на гору — щовечора він так проводжав небесне світило. Левицькому запам'яталися слова про те, що сенс має тільки те життя, про яке можна сказати, що воно — добродійне: добродійністю пройняті були і взаємини Климовського та селян: картинка, яку малює М.Левицький, майже ідилічна. Частина цієї ідилії — житейські поради мудрого "пана" Климовського, а також пісні, якими він обдаровує сільську молодь. Згадується в нарисі й пісня "Їхав козак за Дунай".